

शिवालय गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड : ८

संख्या : २

१४ असोज २०८१

भाग-२

शिवालय गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयको

सूचना

टोल विकास संस्था (गठन तथा परिचालन) कार्यविधि, २०८१

प्रस्तावना :

स्थानीय विकास प्रक्रियामा टोल तथा बस्ती स्तरबाट नै नागरिक सहभागिता सुनिश्चित गर्दै समाजको आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक लगायत विकासका सबै पक्षमा दिगोपना र अपनत्व सृजना गर्न निश्चित भौगोलिक क्षेत्रभित्र बसोबास गर्ने नागरिकहरूको सहभागितामा वडा कार्यालयको सहयोगीको रूपमा काम गर्ने गरी टोल विकास संस्थाको गठन र परिचालनका लागि आवश्यक कानूनी व्यवस्था गर्न बाञ्छनीय भएकोले, “स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (२) को” अधिकार प्रयोग गरी शिवालय गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाले यो कार्यविधि स्वीकृत गरी लागु गरेको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

- (१) यो कार्यविधिको नाम “टोल विकास संस्था (गठन तथा परिचालन) कार्यविधि, २०८१” रहेको छ ।
- (२) यो कार्यविधि कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भई स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन भएको मितिदेखि लागु हुनेछ ।

टोल विकास संस्था (गठन तथा परिचालन) कार्यविधि, २०८१

२. परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:-
- (क) “कार्यालय” भन्नाले शिवालय गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयलाई सम्झनु पर्दछ ।
 - (ख) “टोल विकास संस्था” भन्नाले टोल बस्तीको समग्र विकासको लागि निश्चित भौगोलिक क्षेत्रका अधिकांश घर धुरीका प्रतिनिधिहरूको उपस्थितिमा विकास निर्माण, सेवा प्रवाह र सामाजिक परिचालनको क्षेत्रमा काम गर्ने उद्देश्यले गठन भई वडा कार्यालयमा सूचीकृत भएको सामुदायिक संस्थालाई सम्झनु पर्छ ।
 - (ग) “पदाधिकारी” भन्नाले संस्थाको कार्य समितिका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, कोषाध्यक्ष, सचिव र सदस्यहरू समेतलाई सम्झनु पर्दछ ।
 - (घ) “बैठक” भन्नाले संस्थाको संयुक्त वा छुट्टाछुट्टै बैठक सम्झनु पर्दछ ।
 - (ङ) “वडा” भन्नाले शिवालय गाउँपालिकाका सबै वडालाई सम्झनु पर्दछ ।
 - (च) “विधान” भन्नाले संस्थाको विधानलाई सम्झनु पर्दछ ।
 - (छ) “समिति” भन्नाले संस्थाको कार्य समिति सम्झनु पर्दछ ।
 - (ज) “साधारण सभा” भन्नाले संस्थाको साधारण सदस्यहरूको भेला सम्झनु पर्दछ ।
 - (झ) “संस्था” भन्नाले टोल विकास संस्थालाई सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद-२

संस्थाको गठन तथा सूचीकृत सम्बन्धी व्यवस्था

३. संस्थाको गठन : (१) शिवालय गाउँपालिका क्षेत्रमा भौगोलिक तथा सामाजिक सामिप्यताको आधारमा टोल तथा बस्तीका वासिन्दाको आम भेलाबाट टोल तथा बस्ती भित्रका घर धुरी समावेश हुने गरी टोल विकास संस्थाको गठन गरिनेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम गठन हुने टोल विकास संस्थाको कार्य समितिमा देहाय बमोजिमका पदाधिकारी तथा सदस्यहरू रहनेछन्:-
(क) अध्यक्ष	एक जना
(ख) उपाध्यक्ष	एक जना
(ग) कोषाध्यक्ष	एक जना
(घ) सचिव	एक जना
(ङ) सदस्यहरू	(तीन देखि सात जना सम्म)
- (३) उपदफा (२) बमोजिम संस्था गठन गर्दा बस्ती भित्रका एक घरधुरीबाट एकजना बढी नपर्ने गरी भौगोलिक सन्तुलन तथा सामाजिक समावेशीकरणको आधारमा सभा वा वडा कार्यालयले तोकेको चार किल्ला भित्रका नागरिकहरूको आमभेलाबाट सर्वसम्मत रूपमा संस्थाको कार्य समिति गठन हुनेछ ।
- तर, यस दफा बमोजिम आमभेलामा सर्वसम्मत हुन नसकेमा उपस्थित सदस्यहरूको बहुमतबाट कार्य समिति गठन गर्न बाधा पर्ने छैन ।

टोल विकास संस्था (गठन तथा परिचालन) कार्यविधि, २०८१

- (४) उपदफा (३) बमोजिम कार्य समितिको कार्यकाल समाप्त भएपछि साधारण सभाको सर्वसम्मत वा सो नभएमा बहुमतबाट कार्य समितिको पुनर्गठन हुनेछ।
 - (५) कार्य समितिको कार्यावधि गठन भएको मितिले दुई वर्षको हुनेछ।
 - (६) अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, कोषाध्यक्ष र सचिवको पदमा लगातार दुई कार्यकाल भन्दा बढी सोही पदमा काम गर्न पाइने छैन।
 - (७) कार्य समितिमा अध्यक्ष, सचिव वा कोषाध्यक्ष मध्ये कुनै एक पदमा अनिवार्य रूपमा महिला हुनुपर्नेछ।
 - (८) संस्था गठन गर्दा सकेसम्म टोलका सम्पूर्ण घरधुरीलाई एक घर एक सदस्यको रूपमा समेट्नु पर्नेछ।
 - (९) उपदफा (८) बमोजिम सबै घरधुरी समावेश हुन सम्भव नभएमा कम्तिमा असी प्रतिशत घरधुरी सहभागि गराई टोल विकास संस्था गठन गर्नु पर्नेछ।
 - (१०) यस कार्यविधि बमोजिम गठन गरिने संस्थाको कार्य समितिमा कम्तिमा पचास प्रतिशत महिला सदस्य हुनु पर्नेछ।
 - (११) संस्थाको कार्यक्षेत्र साधारण सभाले तोकेको चारकिल्ला भित्र हुनेछ। साधारण सभाले टोल तथा बस्ती भित्रका कुनै घरधुरी संस्थामा समावेश गरेको नपाइएमा वा कुनै घरधुरी वा बस्ती उक्त संस्थामा समावेश गर्नु पर्ने भन्ने लागेमा बडा कार्यालयले त्यसरी छुटेको घरधुरी वा बस्ती सम्बन्धित संस्थामा समावेश गर्न लगाउनेछ।
 - (१२) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि बडा कार्यालयले तोकेको भौगोलिक क्षेत्र भित्र रहेका बढीमा १०० घरधुरी समेट्ने गरी टोल विकास संस्था गठन गर्न सकिनेछ। एउटा घरधुरी एक भन्दा बढी टोल विकास संस्थाको सदस्य बन्न पाउने छैन।
४. **कार्य समितिका पदाधिकारीहरूको पद रिक्त सम्बन्धी व्यवस्था :** (१) दफा ३ बमोजिम गठन भएको कार्य समितिका पदाधिकारीहरूको पद देहाय बमोजिमको अवस्थामा रिक्त हुनेछ,-
- (क) अध्यक्षले उपाध्यक्ष मार्फत कार्य समितिको बैठकमा र उपाध्यक्ष सहित अन्य सदस्यले अध्यक्षलाई राजिनामा दिएमा,
 - (ख) भ्रष्टाचार वा अन्य कुनै फौजदारी अभियोगमा कसुरदार ठहरिएमा,
 - (ग) मृत्यु भएमा।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम अध्यक्षको पद रिक्त भएमा कार्य समितिको बाँकी अवधिको लागि उपाध्यक्षले अध्यक्षको कार्य गर्नेछ। अन्य पदाधिकारीहरूको हकमा कार्य समितिले बाँकी अवधिको लागि समितिका सदस्यहरू मध्येबाट कुनै सदस्यलाई त्यस्तो रिक्त पदमा कामकाज गर्न लगाउन सक्नेछ।
५. **संस्था सूचीकृत :** संस्थाको सूचीकृत देहाय बमोजिम हुनेछ:-

टोल विकास संस्था (गठन तथा परिचालन) कार्यविधि, २०८१

- (क) संस्थाको आमभेलाले निर्णय गरी अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा सोही निवेदनमा उल्लेखित कागजातहरू समावेश गरी संस्था सूचीकरणका लागि वडा कार्यालयमा निवेदन दिनु पर्नेछ ।
- (ख) खण्ड (क) बमोजिम निवेदन प्राप्त भएपछि वडा कार्यालयले संस्थाको चारकिल्ला भित्रका सबै घरधुरी समावेश गरे नगरेको समेत हेरी अनुसूची-२ बमोजिमको ढाँचामा सूचीकृत गरेको प्रमाण पत्र उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- (ग) खण्ड (क) बमोजिम प्राप्त निवेदन बमोजिम सूचीकृतको लागि प्राप्त भएको टोल विकास संस्थामा समावेश हुनुपर्ने घरधुरी वा बस्ती छुटेको पाइएमा त्यसरी छुटेको वा बस्ती समेत समावेश गरी सूचीकरणको लागि पुनः पेश गर्न निर्देशन दिन सक्नेछ ।
- (घ) वडा कार्यालयले यस दफा बमोजिम संस्था सूचीकृत गरेको विवरण चौमासिक रूपमा कार्यपालिकाको कार्यालयमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद-३

संस्थाको काम, कर्तव्य र अधिकारहरू

६. टोल विकास संस्थाका कार्यहरू : (१) टोल विकास संस्थाका काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-
 - (क) समुदायमा शान्ति, सुरक्षा र अमनचयन कायम गर्न सहयोग गर्ने ।
 - (ख) समुदायिक सदभाव, सहिष्णुता र भाईचाराको विकास गर्ने ।
 - (ग) टोलमा संचालन हुने विकास निर्माणका योजनाहरूको तर्जुमा, कार्यान्वयन र सुपरीवेक्षण तथा अनुगमनमा सहयोग गर्ने ।
 - (घ) टोलमा हुने परम्परागत जात्रा, मेला, पर्व तथा समारोहको व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने ।
 - (ङ) टोल तथा बस्तीमा रहेका सार्वजनिक तथा ऐलानी जग्गा, सार्वजनिक भवन, सम्पदा तथा भौतिक पूर्वाधारहरूको संरक्षण गर्न तथा अतिक्रमण हुन नदिन सहयोग गर्ने ।
 - (च) टोलमा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी खोज, उद्धार, राहात वितरण, पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना कार्यमा सहयोग गर्ने ।
 - (छ) टोल बस्तीको सरसफाई व्यवस्थापनको लागि सहयोग र समन्वय गर्ने/गराउने ।
 - (ज) छाडा पशु चौपाया व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने/गराउने ।
 - (झ) सडक बत्ति, सामुदायिक पार्क, सार्वजनिक शौचालय जस्ता सार्वजनिक सम्पतिको संचालन र व्यवस्थापन सहयोग गर्ने ।
 - (ञ) कानून बमोजिम तिर्नु पर्ने कर, दस्तुर, सेवा शुल्क बुझाउने कार्यमा सहयोग गर्ने।
 - (ट) टोलमा बसोबास गर्ने गरिब, अशक्त, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा बेरोजगार व्यक्तिहरूको तथ्याङ्क संकलन कार्यमा सहयोग गर्ने ।

टोल विकास संस्था (गठन तथा परिचालन) कार्यविधि, २०८१

- (ठ) टोल बस्तीमा रहेका शैक्षिक तथा स्वास्थ्य संस्थाहरूको व्यवस्थापन र गुणस्तर सुधारको लागि सहयोग गर्ने ।
- (ड) जन्म, विवाह, बसाई सराई, सम्बन्ध विच्छेद र मृत्यु जस्ता व्यक्तिगत घटना दर्ताको लागि टोलबासीलाई उत्साहित र सहजीकरण गर्ने ।
- (ढ) सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यमा आवश्यक सहजीकरण गर्ने ।
- (ण) विद्युत चुहावट तथा चोरी नियन्त्रण कार्यमा सहयोग गर्ने ।
- (त) टोलमा खाद्यान्न, माछा मासु, तरकारी, फलफुल, पेय पदार्थ लगायत दैनिक उपभोग्य बस्तुको गुणस्तर र मुल्य सूचीको बारेमा जानकारी राखी बजार अनुगमन कार्यमा सहयोग गर्ने ।
- (थ) उपभोक्ता हक हित संरक्षणको लागि पैरवी तथा जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने।
- (द) टोलमा हरियाली क्षेत्र विस्तार गरी वातावरण संरक्षणको कार्यमा सहयोग गर्ने।
- (ध) स्थानीय आर्थिक विकासका संभावनाका बारेमा छलफल गरी स्थानीय तह, गैर सरकारी तथा निजी क्षेत्रसँग समन्वय, सहजीकरण र पैरवी गर्ने।
- (न) भवन निर्माण मापदण्ड तथा राष्ट्रिय भवन संहिताको पालनाको लागि टोलबासीहरूलाई प्रोत्साहित गर्ने।
- (प) विद्यालय भर्ना, खोप खभियान, साक्षरता अभियान, लैङ्गिक हिंसा न्यूनीकरण, जातीय छुवाछुत विरुद्धको अभियान जस्ता राष्ट्रिय अभियानहरूमा स्थानीय सरकार लाई सहयोग र समन्वय गर्ने।
- (फ) टोलमा धनी, गरिबको भावना हटाई सबै सदस्यहरूलाई निर्णय प्रक्रिया र श्रोत परिचालन एवं उपभोगमा समान अधिकार स्थापित गर्न सहजीकरण गर्ने।
- (ब) घरेलु हिंसा, यौनजन्य हिंसा, मानव तस्करी, बालश्रम तथा वाध्यात्मक श्रम लगायतका सामाजिक अपराध तथा खराबीहरू अन्त्य गर्न जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने।
- (भ) टोलमा उच्च विकाससँग सम्बन्धित कार्यक्रमहरू संचालन गर्न आवश्यक सहजीकरण गर्ने ।
- (म) टोल र बस्तीको विकासको लागि विभिन्न स्रोतहरूको उच्चतम सदुपयोग गर्न सहजीकरण गर्ने ।
- (य) टोलमा सरकारी निकाय तथा गैर सरकारी संस्था मार्फत संचालन हुने कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्न सहयोग गर्ने ।
- (र) आफ्नो टोललाई वातावरणमैत्री, बालमैत्री, पोषणमैत्री तथा पुर्ण सरसफाईयुक्त बनाउन कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने तथा वडा कार्यालय र गाउँपालिकाका कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहयोग, समन्वय र सहजीकरण गर्ने ।
- (ल) वडा कार्यालय, गाउँपालिका तथा अन्य सरकारी निकाय र गैर सरकारी संस्थासँग गरेको सम्झौता तथा समझदारी अनुसारका अन्य कार्यहरू गर्ने ।
- (व) लागु औषध, चोरी सिकारी, दुर्लभ वनस्पतिको दोहोर्न, विष्फोटक पदार्थ र विद्युतीय उपकरण प्रयोग गरेर माछा मार्ने कार्य, विषाक्त रासायनको मिसावट,

टोल विकास संस्था (गठन तथा परिचालन) कार्यविधि, २०८१

वन जंगल डढेलो फैलिएमा सम्बन्धित निकायमा जानकारी गराउने र रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागि आवश्यक सहजीकरण र सहयोग गर्ने ।

- (श) प्राचिन कला, साहित्य, धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थल र स्थानीय भाषा, रहन सहनको संरक्षण तथा संवर्द्धन गर्ने ।
- (ष) श्रव्य, दृष्य तथा अभिनय मार्फत जनचेतनामूक कार्यक्रम संचालन गर्ने ।

परिच्छेद-४

संस्थाको कार्य समितिको बैठक र पदाधिकारीहरूको काम, कर्तव्य र अधिकार

७. **सवारी साधन कर :** (१) संस्थाको कार्य समितिको बैठकको संचालन देहाय बमोजिम हुनेछ:-

- (क) कार्य समितिको बैठक महिनामा कम्तिमा एक पटक र आवश्यकता अनुसार बस्नेछ ।
- (ख) समितिको बैठकमा वडा समिति तथा गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधि, विज्ञ तथा अन्य सरोकारवालहरूलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ ।
- (ग) समितिको बैठकको निर्णय मस्यौदा सचिवले तयार गर्नेछ ।
- (घ) संस्थाको बैठकको निर्णयहरू बैठकमा उपस्थित पदाधिकारीहरूबाट हस्ताक्षर गरी प्रमाणित गराउनु पर्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम बस्ने कार्य समितिको बैठकको निर्णय पुस्तिका, संस्थाका प्रशासनिक तथा आर्थिक कारोबारसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण कागजातहरू अध्यक्ष, सचिव र कोषाध्यक्ष मध्ये कुनै एकको जिम्मा रहेने छन् ।
- (३) कार्य समितिको बैठक संस्थाको कार्यालयमा बस्नेछ। संस्थाको कार्यालय स्थापना भई नसकेको अवस्थामा कार्य समितिका सबै सदस्यहरूलाई पायक पर्ने गरी उपयुक्त स्थानमा बैठक बस्ने गरी अध्यक्षले स्थान तोक्न सक्नेछ ।

८. **कार्य समितिका पदाधिकारीहरूको काम, कर्तव्य र अधिकार :** संस्थाका पदाधिकारीहरूको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ,:

(१) अध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार

- (क) संस्थाको नियमित बैठक बोलाउने, बैठकका लागि मिति, समय र स्थान तोक्ने ।
- (ख) बैठकको अध्यक्षता गरी बैठक संचालन गर्ने ।
- (ग) बैठकमा अनुशासनको पालना गर्न लगाउने र छलफलका विषयहरू टिपोट गर्ने वा गर्न लगाउने ।
- (घ) छलफल हुँदा सबैको विचार संकलन गर्ने र सर्वसम्मत निर्णय गर्न पहल गर्ने ।
- (ङ) संस्थाका निर्णयहरू लागु गर्ने, गराउने ।
- (च) संस्थाले प्राप्त गरेको नगद वा जिन्सी सामानको सुरक्षाको प्रबन्ध मिलाउने ।

टोल विकास संस्था (गठन तथा परिचालन) कार्यविधि, २०८१

- (छ) समग्र संस्थाको नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने र संस्थाका कार्यहरु तथा उद्देश्यहरु पुरा गर्न अन्य कार्यहरु गर्ने ।
- (२) **उपाध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार**
- (क) संस्थाका अध्यक्षको अनुपस्थितिमा अध्यक्षले गर्ने भनि तोकिएका कार्यहरु गर्ने ।
(ख) कार्य समितिले तोकेका अन्य कार्य गर्ने ।
- (३) **सचिवको काम, कर्तव्य र अधिकार**
- (क) अध्यक्षको आदेश अनुसार बैठक बोलाउने ।
(ख) छलफलका प्रस्तावहरु संकलन गरी बैठकमा पेश र बैठकको निर्णय लेखी निर्णय प्रमाणित गराउने ।
(ग) संस्थाका काम कारवाहीको बारेमा सदस्यहरुलाई जानकारी गराउने ।
(घ) कार्य समितिले तोकेका अन्य कार्य गर्ने ।
- (४) **कोषाध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार**
- (क) संस्थाको आम्दानी र खर्चको हिसाव राख्ने तथा विवरण तयार गर्ने ।
(ख) बैक खाता संचालन गर्दा संयुक्त रुपमा खाता संचालन गर्ने ।
(ग) संस्थाको नगद जिन्सी सामानको जिम्मा लिई सुरक्षा गर्ने ।
(घ) कार्य समितिले तोकेका अन्य कार्यहरु गर्ने ।
- (५) **सदस्यहरुको काम, कर्तव्य र अधिकार**
- (क) समितिको बैठकमा उपस्थित हुने र छलफलमा सक्रिय रुपमा सहभागी हुने ।
(ख) कार्य समितिको निर्णय कार्यान्वयनमा सहयोग गर्ने । समितिको निर्णय कार्यान्वयन भए नभएको हेरी आवश्यकता अनुसार समितिको बैठकमा छलफलमा ल्याउने ।
(ग) आवश्यकता अनुसार अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, सचिव र कोषाध्यक्षको काममा सघाउने ।
(घ) कार्य समितिले तोकेका अन्य कार्यहरु गर्ने ।

परिच्छेद-५

आर्थिक व्यवस्थापन

९. **संस्थाको आम्दानी** : (१) संस्थाले देहाय बमोजिमका क्षेत्रहरुबाट आम्दानी प्राप्त गर्न सक्नेछ:-
- (क) गाउँपालिकाबाट प्राप्त हुने अनुदान रकम ।
(ख) सरकारी तथा गैर सरकारी निकायहरु, सामुदायिक संस्था तथा अन्य व्यक्तिहरुबाट प्राप्त हुने दान दातव्य, सहायता तथा अनुदानको रकम ।
(ग) टोल विकास संस्थाले आयमूलक कार्यक्रम संचालन गरी प्राप्त हुने आम्दानी रकम ।

टोल विकास संस्था (गठन तथा परिचालन) कार्यविधि, २०८१

(घ) गाउँपालिका, अन्य सरकारी निकाय तथा गैर सरकारी संस्थाहरूसँग विकास निर्माण वा अन्य कार्यक्रम संचालनका लागि सम्झौता बमोजिम प्राप्त हुने रकम ।

(ङ) संस्थाका सदस्यहरूबाट प्राप्त शुल्क तथा सहयोग रकम ।

(च) अन्य स्रोतबाट प्राप्त गरेको रकम ।

(२) संस्थाको नाममा प्राप्त हुने सबै रकम संस्थाको नाममा रहेको बैंक खातामा जम्मा गर्नु पर्नेछ ।

१०. संस्थाको खर्च : संस्थाको खर्च देहाय बमोजिम हुनेछ:

(क) कुनै निकायबाट सम्झौता बमोजिम प्राप्त हुने रकम सम्झौतामा उल्लेखित शर्त बमोजिम तोकिएको कार्यमा खर्च गर्नु पर्नेछ ।

(ख) संस्थाको नियमित संचालन तथा कार्यालय व्यवस्थापन सम्बन्धी खर्च कार्य समितिको निर्णय बमोजिम हुनेछ ।

११. संस्थाको लेखा, प्रतिवेदन र अन्य : (१) संस्थाको खाता वडा कार्यालय वा गाउँपालिकाको सिफारिशमा गाउँपालिकाले तोकेको बैंकमा संचालन गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम बैंक खाता कम्तिमा एक जना महिला सहभागी हुने गरी संस्थाका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष र सचिव मध्ये कुनै दुई जना र कोषाध्यक्षको संयुक्त दस्तखतबाट संचालन हुनेछ ।

(३) कोषाध्यक्षले संस्थाको सबै प्रकारको नगदी तथा जिन्सी आम्दानी, सम्पूर्ण विकास खर्चको विवरण, संस्थाको संचालन र व्यवस्थापनमा भएको प्रशासनिक खर्चहरूको विवरण स्पष्ट रूपमा राख्नु पर्नेछ ।

(४) कोषाध्यक्षले आम्दानी खर्चको हिसाब किताब चौमासिक रूपमा कार्य समितिको बैठकमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

(५) कार्य समितिले प्रत्येक आर्थिक वर्षमा गरेको काम र आर्थिक कारोबारको यथार्थ विवरण तयार गरी आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले तीन महिना भित्र टोल भेलामा पेश गर्नु पर्नेछ ।

(६) संस्थाले आफ्नो वार्षिक कारोबारको प्रतिवेदन साधारण सभामा, सम्बन्धित वडा कार्यालय र गाउँपालिकामा पेश गर्नु पर्नेछ ।

(७) गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयले आवश्यकता अनुसार संस्थाको अनुगमन गरी आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ ।

१२. जिन्सी तथा वस्तुगत सहयोग लिन सक्ने : (१) यस कार्यविधिमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि विपद् प्रभावित व्यक्तिको उद्धार, राहात तथा पुनर्स्थापना कार्यमा सहयोग गर्न कुनै सरकारी निकाय, गैर सरकारी संघसंस्था, निजी क्षेत्र तथा व्यक्ति विशेषबाट जिन्सी सामान तथा वस्तुगत सहयोग लिन सक्नेछ ।

(२) संस्थाले उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त सहयोग वडा समितिको समन्वयमा त्यस्तो विपदबाट प्रभावित व्यक्ति तथा परिवारलाई वितरण गर्न सक्नेछ ।

टोल विकास संस्था (गठन तथा परिचालन) कार्यविधि, २०८१

- (२) संस्थाले यस दफा बमोजिम प्राप्त सहयोगको विवरण वार्षिक प्रतिवेदनमा समेत समावेश गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद-६

विविध

- १३. समन्वय समिति :** (१) संस्थाको कामको अनुगमन तथा समीक्षा गरी पृष्ठपोषण प्रदान गर्न हरेक वडामा देहाय बमोजिमको समन्वय समिति रहनेछ:-
(क) वडा अध्यक्ष	संयोजक
(ख) वडा सदस्यहरु	सदस्य
(ग) वडा स्तरमा सामाजिक परिचालन तथा सामुदायिक परिचालनमा क्रियाशिल गैर सरकारी संस्थाको प्रतिनिधिहरु मध्ये संयोजकले तोकेको एक जना	सदस्य
(घ) टोल विकास संस्थाका अध्यक्षहरु मध्येबाट संयोजकले तोकेको एक जना	सदस्य
(ङ) वडा सचिव	सदस्य सचिव
- (२) उपदफा (१) खण्ड (घ) बमोजिमका सदस्यहरुको पदावधि दुई वर्षको हुनेछ । उक्त पदावधि समाप्त भएपछि संयोजकले कार्यकाल नदोहोरिने गरी वडा भित्रका अन्य टोल विकास संस्थाका अध्यक्षहरु मध्येबाट एक जना मनोनयन गर्नु पर्नेछ ।
- (३) उपदफा (१) बमोजिम समितिको बैठक कम्तिमा चौमासिक रुपमा बस्नेछ ।
- (४) उपदफा (१) बमोजिमको समितिले वडा भित्रका सबै संस्थाको काम कारवाहीलाई प्रभावकारी बनाउन कार्य समितिलाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ ।
- (५) उपदफा (१) बमोजिमको समितिले संस्थाको काम कारवाहीको सम्बन्धमा वार्षिक प्रतिवेदन कार्यपालिकामा पेश गर्नु पर्नेछ ।
- १४. बाधा अडकाउ फुकाउन सक्ने :** यो कार्यविधि कार्यान्वयनको क्रममा कुनै बाधा अडचन आएमा गाउँ कार्यपालिकाले त्यस्तो बाधा अडचन फुकाउन सक्नेछ ।
- १५. कार्य समिति भङ्ग गर्न सक्ने :** सार्वजनिक सम्पतिको हिनामिना गर्ने, प्रचलित कानून विपरित कार्य गर्ने तथा भ्रष्टाचार वा आर्थिक हिनामिना गरेको पाइएमा त्यस्तो कार्य समितिलाई सम्बन्धित वडा समितिको सिफारिशमा गाउँ कार्यपालिकाले भङ्ग गर्न सक्नेछ। यसरी कार्य समिति भङ्ग भएको अवस्थामा एक महिना भित्र यसै कार्यविधि बमोजिम नयाँ कार्य समिति गठन गर्नु पर्नेछ ।
- १६. कार्यविधि संशोधन तथा खारेज गर्न सक्ने :** (१) गाउँ कार्यपालिकाले आवश्यकता अनुसार यो कार्यविधि संशोधन तथा खारेज गर्न सक्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम यो कार्यविधि खारेज भएको अवस्थामा यस कार्यविधि बमोजिम स्थापना तथा संचालन भएका संस्थाहरुको सम्पति तथा दायित्व गाउँ कार्यपालिकाको नाममा हुनेछ ।

टोल विकास संस्था (गठन तथा परिचालन) कार्यविधि, २०८१

अनुसूची-१

(कार्यविधिको दफा ५ को खण्ड (क) सम्बन्धित)

टोल विकास संस्थालाई गाउँपालिकामा सूचीकृत गर्ने निवेदनको नमूना

मिति:

श्री वडा अध्यक्षजू
..... नं. वडा कार्यालय
शिवालय गाउँपालिका, जाजरकोट ।

विषय: टोल विकास संस्था सूचीकृत गर्ने सम्बन्धमा ।

प्रस्तुत वियषमा यस शिवालय गाउँपालिकाको वडा नं. स्थित टोल/बस्तीमा गठन गरिएको टोल विकास संस्थालाई यस वडा कार्यालयमा सूचीकृत गरी दिनु हुन निम्नानुसारका विवरण सहित अनुरोध गर्दछौं। यस टोल विकास संस्थाको क्षेत्र निम्न उल्लेखित चार किल्ला भित्र सीमित रहनेछ ।

संलग्न:

टोल भेलाको उपस्थिति र निर्णय ।
कार्य समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको नाम थर ।

चारकिल्ला:

पूर्व सिमाना:
पश्चिम सिमाना:
उत्तर सिमाना:
दक्षिण सिमाना:
हालका जम्मा घरधुरी:

निवेदक

नाम:
पद: अध्यक्ष
नाम:
पद: सचिव
टोल विकास संस्थाको नाम:
ठेगाना:

टोल विकास संस्था (गठन तथा परिचालन) कार्यविधि, २०८१

अनुसूची-२

(कार्यविधिको दफा ५ को खण्ड (ख) सम्बन्धित)

शिवालय गाउँपालिका

..... वडा कार्यालय

....., जाजरकोट

कर्णाली प्रदेश, नेपाल

टोल विकास संस्था सूचीकृत प्रमाण-पत्र

शिवालय गाउँपालिका वडा नं. स्थित मा गठन भएको टोल विकास संस्थालाई यस वडा कार्यालयमा मिति मा सूचीकृत गरी यो प्रमाण-पत्र प्रदान गरिएको छ ।

शिवालय गाउँपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक तथा भौतिक पूर्वाधार विकास र सुशासन कायम गर्ने क्षेत्रमा यस टोल विकास संस्थाको प्रभावकारी एवं सक्रिय सहभागिताको अपेक्षा गर्दछौं ।

.....
वडा सचिव

.....
वडा अध्यक्ष

आज्ञाले
रामु ज्ञवाली
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत